

บทที่ 5 บทวิเคราะห์และสรุป

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ที่เริ่มมากกว่า 30 ปี ทำให้สังคมไทย เกิดเป็น 2 โลกในประเทศเดียวกัน คือโลกของคนในเมืองที่พอจะมีทรัพย์สินเงินทอง ได้รับรู้ข้อมูล ข่าวสารมากกว่า กับอีกโลกหนึ่งคือโลกของคนชนบทซึ่งยังยากจน อยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ (สมพันธ์ เฑชะอริก (บก.), 2536 : 12)

ระบบอุปถัมภ์ คือ ความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างคนในสังคมที่มีฐานะบทบาท ต่างกัน และอาจพิจารณาเป็นแบบหนึ่งของความสัมพันธ์แบบ dyadic (ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 คน) ซึ่งเป็นความผูกพันของมิตรแบบประโยชน์ใช้สอย ซึ่งคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูง กว่า (ผู้อุปถัมภ์) จะใช้อิทธิพลและสิ่งที่มีคนมีอยู่คุ้มครองให้ผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้ง สองอย่างแก่ผู้ที่มีฐานะต่ำกว่า (ผู้รับอุปถัมภ์) ซึ่งก็ต้องตอบแทนด้วยการให้ความจงรักภักดีแบบ ช่วยเหลือตอบแทน ซึ่งทั้งนี้รวมทั้งการอุทิศตนรับใช้ผู้อุปถัมภ์

กล่าวได้ว่าความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์นี้เป็นการแลกเปลี่ยนการบริการแก่กัน แต่เป็น การบริการที่ต่างกัน การบริการที่ให้อาจมีคุณค่าตรงแก่ผู้ที่รับ (ถ้าผู้รับอุปถัมภ์จะให้เงินแก่ผู้อุปถัมภ์ อาจจะไม่มีความเท่าเทียมกันที่จะให้ความจงรักภักดี เช่นเดียวกันถ้าผู้อุปถัมภ์จะให้ความซื่อสัตย์ หรือ จงรักภักดีกับผู้รับอุปถัมภ์ก็อาจจะไม่มีค่าเท่าเทียมกับการถือฤกษ์ด้วยวัตถุ เป็นต้น) (สนิท สมักรการ, 2532:199)

เงื่อนไข 3 ประการ ที่จะช่วยแยกความแตกต่างของลักษณะความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ คือ ความไม่เท่าเทียมกัน ความสัมพันธ์ส่วนตัว และความสัมพันธ์ที่ ยึดหยุ่นไม่เฉพาะเจาะจง

ประการแรก ความไม่สมดุลกันในการแลกเปลี่ยนระหว่างคู่สัมพันธ์ 2 ฝ่ายที่แสดงและ สะท้อนให้เห็นความไม่เท่าเทียมกันในแง่ของทรัพย์สิน อำนาจ สถานภาพ ดังเช่นในกรณีของ เพชร โคน โทน ไซโย และบัง ที่มีสถานะทางสังคม ทรัพย์สิน อำนาจและสถานภาพที่ด้อยกว่าใน ทุกด้าน ผู้อุปถัมภ์ซึ่งมีทรัพย์สินเงินทอง และมีสถานภาพทางด้านสังคมที่สูงกว่า ในการดำรง

ตำแหน่งเป็นนักการเมืองตั้งแต่ในระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ และในระดับจังหวัด สถานภาพที่สูงกว่า และนำมาซึ่งอำนาจในการควบคุมกลไกของรัฐและอำนาจบารมีที่มี ส่วนมือปืนอยู่ในสถานภาพที่จะต้องขอความช่วยเหลือและอยู่ภายในอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์ เพื่อการดำรงตนอยู่ในสังคม ในขณะที่เดียวกันผู้อุปถัมภ์ก็ยังคงต้องอาศัยพึ่งพาผู้รับอุปถัมภ์ (มือปืน) ในการให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านความปลอดภัยและการสังหารฝ่ายตรงข้าม หรือในการช่วยควบคุมคะแนนเสียงในระหว่างการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนในลักษณะไม่สมดุล

ประการที่สอง ลักษณะความสัมพันธ์ของผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ คือความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้ที่เห็นหน้ากันอยู่เสมอ ๆ การสืบทอดของรูปแบบของการตอบแทนกันช่วยสร้างและทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์แน่นแฟ้นขึ้น โดยเฉพาะช่วยสร้างความไว้วางใจและรักใคร่ระหว่างคู่สัมพันธ์ทั้งสอง ดังกรณีของเพชร ที่ครั้งหนึ่งเพชรได้เข้าไปอยู่ร่วมกับผู้มีอิทธิพลในจังหวัดนคร ทัง ๆ ที่ ผู้มีอิทธิพลคนดังกล่าวไม่สามารถผ่านการสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นผู้แทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่เพชรยังคงอยู่ช่วยเหลืองาน อาทิ การให้ความคุ้มครอง การดูแลกิจการ และเป็นกำลังใจ โดยไม่ได้หวังสิ่งตอบแทน แต่เพชรคิดว่าเป็นการแสดงความมีน้ำใจกับผู้มีอิทธิพลยามที่ไม่มีอำนาจ ในขณะที่บุคคลอื่นไม่มาคอยช่วยเหลือและตีตัวออกห่าง ไม่เหมือนในอดีตที่บุคคลนี้เคยมีอำนาจ และต่อมาเพชรได้กลายเป็นคนสนิทและเป็นที่ยกของผู้มีอิทธิพลรายนี้ ถึงแม้ว่าในขณะที่เพชรต้องโทษจำคุกอยู่ในเรือนจำ แต่ผู้มีอิทธิพลก็ยังคงให้ความช่วยเหลือทางด้านเงินทองที่จำเป็นในการใช้จ่ายระหว่างถูกจำคุกเพื่อแลกกับอภิสิทธิ์และความสะดวกสบายในด้านต่าง ๆ เสมอมามิได้ขาด

กรณีของโทน ที่ผู้มีอิทธิพลคนปัจจุบันยังไม่ได้มีอำนาจบารมีมากนัก เป็นเพียงผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านที่โทนอาศัยอยู่ โทนก็ให้ความเคารพนับถือ เกรงใจ และช่วยเหลืองาน เช่น การคุมคะแนนเสียงการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน และต่อมาได้มีส่วนสนับสนุนให้ผู้อุปถัมภ์ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล และได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีในที่สุด นอกจากนั้นยังคอยดูแลความปลอดภัย ขณะเดียวกันผู้อุปถัมภ์จะตอบแทนในลักษณะทรัพย์สิน และช่วยเหลือเมื่อโทนประสบปัญหา เช่น เมื่อโทนถูกกล่าวหาว่าปล้นบ้านของฝ่ายตรงข้าม ผู้อุปถัมภ์จะติดต่อทนายความเพื่อต่อสู้คดี รวมทั้งติดต่อเจ้าหน้าที่ของทางราชการจนศาลพิพากษายกฟ้องในที่สุด ปัจจุบันโทนต้องโทษอยู่ในเรือนจำ ผู้อุปถัมภ์ยังคงให้การช่วยเหลือทางด้านเงินทองให้โทน รวมทั้งครอบครัวของโทนด้วย

กรณีของบัง บังได้รับการร้องขอจากเพื่อนให้ไปช่วยพ่อเลี้ยงของเพื่อนที่จังหวัดนากเลีย ทั้ง ๆ ที่ไม่เคยรู้จักพ่อเลี้ยงของเพื่อนมาก่อน พ่อเลี้ยงของเพื่อนมีความขัดแย้งกับหุ้นส่วนเรื่องธุรกิจ ลานมันสำปะหลัง แต่ก็ไม่ได้บอกให้ลูกเลี้ยงนำคนมาจัดการกับหุ้นส่วน เมื่อบังทราบเรื่องจึงจัดการกับหุ้นส่วนของพ่อเลี้ยงเพื่อน โดยพ่อเลี้ยงไม่ทราบล่วงหน้า กระทั่งเมื่องานสำเร็จเพื่อนจึงพาบังไปพบกับพ่อเลี้ยง การพบปะพูดคุยเป็นไปด้วยดี ถูกอธยาศย์ไมตรี หลังจากนั้น บังและพ่อเลี้ยงเพื่อน ได้มีการช่วยเหลือกันมาตลอด อาทิ บังได้ช่วยงานเกี่ยวกับธุรกิจลานมัน และให้ความคุ้มครองด้านความปลอดภัย พ่อเลี้ยงเพื่อนได้อุปถัมภ์ช่วยเหลือในเรื่องเงินทอง การเคลียร์คดี และช่วยอุปถัมภ์ลูกชายของบังโดยการรับเป็นบุตรบุญธรรม ส่งให้เรียนหนังสือและพัฒนาความสัมพันธ์กระทั่งกลายเป็นผู้อุปถัมภ์ของบังในที่สุด

ประการที่สาม คุณสมบัติของความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ สะท้อนให้เห็นถึงความรักใคร่ที่ทำให้ลักษณะของความสัมพันธ์เป็นแบบไม่เฉพาะเจาะจงบางเรื่อง แต่จะยอมรับ “บุคคลทั้งตัวตน” (whole-person) มากกว่าที่จะเป็นความสัมพันธ์เฉพาะบางส่วน และขาดความเป็นกันเอง ตัวอย่างเช่น บังเป็นผู้ใหญ่บ้านจึงสามารถคุมคะแนนเสียงลูกบ้านในการเลือกตั้งทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด การเลือกตั้งแต่ละครั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งจะเข้ามาพบบังเพื่อให้ดูแลเรื่องคะแนนเสียง และผู้อุปถัมภ์อีกคนหนึ่งของบังได้รับลูกชายของบังไว้เป็นบุตรบุญธรรมและส่งเสียให้ได้รับการศึกษา จนกระทั่งปัจจุบัน

ส่วนกรณีของโทน ผู้อุปถัมภ์ได้ช่วยเหลือให้ภรรยาของโทนเข้าทำงานในเทศบาลโดยไม่ต้องไปทำงานแต่ได้รับเงินเดือน และยังให้ความช่วยเหลือลูกชายของโทนเมื่อถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับดำเนินคดีขอให้ที่พิทักษ์ผู้กระทำความผิดและสามารถเคลียร์คดีได้โดยไม่ถูกดำเนินคดีฟ้องต่อศาล

ความสัมพันธ์ระหว่างมือปืนกับระบบอุปถัมภ์

ก่อนที่มือปืนรับจ้างจะเข้าสู่การอย่างเต็มรูปแบบที่มีผู้อุปถัมภ์ชัดเจน มือปืนจะค่อย ๆ สั่งสมอำนาจบารมีภายในชุมชน โดยการช่วยเหลือหรือให้ความคุ้มครองกับชาวบ้าน เมื่อชาวบ้านเดือดร้อน เช่น การติดตามของหาย รถหาย หรือ การถูกรังแกจากคนต่างถิ่น รวมทั้งการตั้งกฎเกณฑ์ภายในหมู่บ้านให้เกิดความสงบเรียบร้อย เมื่อชื่อเสียงเริ่มแพร่กระจายไปถึงผู้อุปถัมภ์

ผู้อุปถัมภ์จะให้คนไปติดต่อเพื่อขอให้ช่วยเหลือการทำงานบางอย่าง แต่บางครั้งมือปืนเป็นฝ่ายเข้าไปขอความช่วยเหลือจากผู้อุปถัมภ์เอง จนสามารถต่อสายสัมพันธ์ไปกว้างและยาวไกลมากขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างมือปืนกับผู้อุปถัมภ์มีหลายรูปแบบ นับแต่ชั้นตอนง่ายที่สุดคือการให้สิ่งของเงินทอง ตลอดทั้งการติดต่อช่วยเหลือในการเคลียร์คดีกับเจ้าหน้าที่ ช่วยเหลือภรรยาและบุตร ในการทำงาน การเข้าโรงเรียน วิทยาลัย เป็นต้น

ตัวอย่างของคู่ความสัมพันธ์ตามระบบอุปถัมภ์ระหว่าง บังกับผู้อุปถัมภ์ คือ การช่วยเหลือเคลียร์คดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยผู้อุปถัมภ์เป็นคนกลางไกล่เกลี่ยระหว่างผู้เสียหายกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมทั้งการจ่ายเงินเพื่อปิดคดีให้บัง บังตอบแทนด้วยการควบคุมฐานคะแนนเสียงในการเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัด หรือบางครั้งตอบแทนโดยการไปยังผู้ที่มีความขัดแย้งกับผู้อุปถัมภ์

หลังจากที่บังได้ช่วยเหลือผู้อุปถัมภ์ที่จังหวัดนากะแล้ว ยังคงมีการติดต่อให้ความช่วยเหลือเสมอมา จนกระทั่งผู้อุปถัมภ์รับลูกชายบังไปอุปการะส่งเสียเลี้ยงดู ให้การศึกษา ปัจจุบันบังถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำ ผู้อุปถัมภ์ก็ยังให้ความช่วยเหลือทางด้านเงินทอง

คู่ความสัมพันธ์ระหว่างเพชรกับผู้อุปถัมภ์

เพชรรู้จักกับผู้อุปถัมภ์จากการแนะนำของเพื่อนซึ่งเป็นคนสนิทคนหนึ่งของผู้อุปถัมภ์ในจังหวัดสิงห์ขร เมื่อเพชรก่อเหตุยิงเจ้าหน้าที่ตำรวจจรรยาที่อำเภอทะเล และได้หลบหนีการติดตามจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจไปอยู่กับผู้อุปถัมภ์ และผู้อุปถัมภ์ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านที่พัก และเคลียร์คดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ กระทั่งเพชรไม่ถูกดำเนินคดี และเมื่อทหารพรานเข้ากวาดล้างมือปืนในจังหวัดสมบูรณ์และสิงห์ขร ทำให้ผู้อุปถัมภ์ต้องส่งเพชรไปอยู่กับผู้อุปถัมภ์อีกคนหนึ่ง ในจังหวัดนคร โดยผู้อุปถัมภ์ทั้งสองคนรู้จักและมีสายสัมพันธ์เกี่ยวโยงจากการแต่งงานของลูกชายและลูกสาวของทั้งสองฝ่าย

เพชรตอบแทนผู้อุปถัมภ์ในจังหวัดสิงห์ขร โดยการช่วยหาเสียงในช่วงการสมัครรับเลือกตั้ง และให้ความคุ้มครองด้านความปลอดภัยตลอดจนจัดการฝ่ายตรงข้ามที่ขัดแย้งกับผู้อุปถัมภ์ ส่วนผู้อุปถัมภ์ในจังหวัดนครที่เพชรได้ใช้ชีวิตส่วนหนึ่งอยู่ที่นั่น เพชรตอบแทนโดยการให้ความคุ้มครองด้านความปลอดภัยในช่วงการหาเสียงเลือกตั้ง ดูแลกิจการ เช่น โรงไม้หิน รวมทั้ง จัดการ

กับฝ่ายตรงข้ามของผู้อุปถัมภ์ และงานที่ผู้อุปถัมภ์ขอร้องให้ช่วยเหลือ เพชรอยู่กับผู้อุปถัมภ์คนนี้นานพอสมควรแม้ว่าผู้อุปถัมภ์จะไม่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จนได้รับความไว้วางใจและกลายเป็นคนสนิทในที่สุด เมื่อเพชรต้องโทษอยู่ในเรือนจำผู้อุปถัมภ์ก็ยังคงให้ความช่วยเหลือทางด้านเงินทอง และทรัพย์สินกับเพชรเสมอมาทุกครั้งที่เพชรร้องขอ แม้ว่าเพชรจะไม่ได้ไปร้องขอด้วยตนเอง แต่ฝากบอกไปทางญาติพี่น้องก็สามารถได้รับความช่วยเหลือตามที่เพชรต้องการได้เช่นกัน

คู่ความสัมพันธ์ระหว่างโผนกับผู้อุปถัมภ์

หลังจากที่โผนพ้นโทษออกจากเรือนจำ ผู้อุปถัมภ์ได้เข้ามาช่วยเหลือโดยการให้โผนเข้าไปติดต่อรวบรวมซื้อที่ดินจากชาวบ้านละแวกตำบลใกล้เคียง และนำมาขายต่อให้ผู้อุปถัมภ์ เนื่องจากช่วง พ.ศ. 2534-2538 เป็นช่วงที่ที่ดินมีราคา มีการกว้านซื้อที่ดินจำนวนมากเพื่อสร้างสนามกอล์ฟ โผนได้ทำงานรวบรวมที่ดินเพื่อขายให้กับผู้อุปถัมภ์อย่างแข็งขัน กระทั่งผู้อุปถัมภ์ ไว้เนื้อเชื่อใจ โดยโผนได้รับราคาส่วนเกินของราคาที่ดินจำนวนพอสมควร ทำให้มีรายได้ไปผ่อนซื้อรถบรรทุกไว้รับส่งคนงานไปทำงานที่สนามกอล์ฟ นอกจากนี้โผนยังสามารถรับเหมาช่วงงานจากผู้อุปถัมภ์ทำงานในสนามกอล์ฟ เช่น วางท่อประปา ถมดิน จัดสวนดอกไม้ โผนตอบแทนด้วยการให้ความช่วยเหลือทางด้านแรงงาน และทำงานตามที่ผู้อุปถัมภ์ร้องขอ อาทิ การไถ่สวนให้ไปยิงผู้ที่มาข่มขืนเกียรติและไม่ให้ความเคารพผู้อุปถัมภ์ เป็นต้น

คู่ความสัมพันธ์ระหว่างโทนกับผู้อุปถัมภ์

โทนรู้จักกับผู้อุปถัมภ์เพราะอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน และในขณะนั้นผู้อุปถัมภ์เป็นเพียงผู้ใหญ่วัยบ้าน และโทนเป็นนักเลง โทนได้มีส่วนสนับสนุนผลักดันให้ผู้อุปถัมภ์ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล และโทนช่วยเหลือในการหาเสียงและควบคุมคะแนนเสียง จนกระทั่งได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล และได้รับตำแหน่งนายกเทศมนตรีในที่สุด ผู้อุปถัมภ์ไม่เคยขอร้องให้โทนไปทำงานในลักษณะการฆ่าคนแต่อย่างใด แต่หากเมื่อโทนประสบปัญหาเนื่องจากการประพฤติตัวของโทน โทนยังคงได้รับการช่วยเหลือในการเคลียร์คดี และได้ตอบแทนโทนที่ช่วยเหลือให้ได้รับการเลือกตั้งในครั้งนั้น เมื่อโทนถูกจำคุกในเรือนจำ ผู้อุปถัมภ์ยังคงช่วยเหลือครอบครัวของโทนโดยการรับภรรยาเข้าทำงานและให้เงินทองโทนใช้จ่ายมาโดยตลอด

คู่ความสัมพันธ์ระหว่างไซโยกับผู้อุปถัมภ์

ผู้อุปถัมภ์ของไซโยจะไม่เด่นชัดนัก เนื่องจากไซโยเริ่มงานฆ่าคนครั้งแรกจากการร้องขอของเพื่อนสนิท และไซโยทำให้ด้วยใจบริสุทธิ์ไม่มีสิ่งตอบแทน นอกจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนสนิท ประกอบกับวัยของไซโยที่อยู่ในวัยเริ่มต้นชีวิตเพียงอายุ 30 เศษๆ ทำให้เส้นสายความสัมพันธ์ของไซโยกับผู้อุปถัมภ์ยังไม่แนบแน่นหรือเด่นชัดเหมือนกับมือปืนรายอื่น ๆ ข้างต้น การทำงานของไซโยจะอยู่บนพื้นฐานการแลกเปลี่ยนตอบแทนทางด้านเงินทองเป็นหลัก ไม่ได้เกิดจากสายสัมพันธ์กับผู้อุปถัมภ์โดยตรง แต่ก็รู้จักและเมื่อประสบปัญหาก็จะให้ผู้อุปถัมภ์ช่วยเหลือโดยผ่านลูกพี่ซึ่งเปรียบเสมือนผู้อุปถัมภ์ขั้นต้น และโยงสายสัมพันธ์ไปอีกชั้นหนึ่ง รวมทั้งการรับงานหรือการทำงานให้ผู้อุปถัมภ์จะผ่านการติดต่อมาที่ผู้อุปถัมภ์ขั้นต้นก่อน แต่ทั้งนี้อยู่บนพื้นฐานของเงินเป็นสิ่งแลกเปลี่ยนในการทำงาน

เครือข่ายระบบอุปถัมภ์ของมือปืน

มือปืนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับบุคคลหลายฝ่ายในสังคม ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีอิทธิพล เจ้าพ่อ นักการเมือง เจ้าหน้าที่ตำรวจตลอดจนชาวบ้าน ในขณะที่เดียวกันมือปืนยังสามารถแสดงการกระทำได้หลายบทบาทในขณะที่เดียวกัน ซึ่งสามารถนำมาอธิบายคุณลักษณะของเครือข่ายสังคมได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์เชิงซ้อน

เครือข่ายสังคมของมือปืนประกอบไปด้วยผู้อุปถัมภ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ชาวบ้าน และระหว่างมือปืนด้วยกัน โดยมีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันในหลายเรื่อง อาทิ ความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจ ผู้อุปถัมภ์จะให้เงินทองแก่มือปืน ความสัมพันธ์เชิงสังคม ผู้อุปถัมภ์จะให้การดูแลระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ กับมือปืน เพื่อแสดงให้บุคคลนั้นเห็นว่ามือปืนมีผู้อุปถัมภ์ดูแลจะไม่กล้ากระทำสิ่งใดที่รุนแรงในเบื้องต้น ความสัมพันธ์เชิงการเมือง คือ มือปืนกับผู้อุปถัมภ์มีความสัมพันธ์ในลักษณะการรวบรวมคะแนนเสียง เช่น กรณีบังที่แสดงความสัมพันธ์ในสถานะผู้รับอุปถัมภ์โดยขอความช่วยเหลือให้เคลียร์คดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นการแสดงความสัมพันธ์เชิงสังคม แต่ขณะเดียวกันยังให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้อุปถัมภ์ในเวลาเดียวกัน และควบคุมดูแลเรื่องคะแนนเสียงของผู้อุปถัมภ์ในช่วงที่มีการเลือกตั้ง

2. สิ่งที่มีการแลกเปลี่ยน

สิ่งของและน้ำใจมีการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อุปถัมภ์กับมือปืน โดยมือปืนจะแลกเปลี่ยนด้วยการให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือในการควบคุมคะแนนเสียงระหว่างมีการเลือกตั้ง ส่วนผู้อุปถัมภ์จะตอบแทนด้วยการให้ความช่วยเหลือในด้านเงินทองและทรัพย์สิน การแลกเปลี่ยนยังคงมีอยู่ตราบไคที่ความสัมพันธ์ยังคงดำเนินอยู่ ดังกรณีของ โผน เพชร โทณ บัง และไซโย ที่จะแลกเปลี่ยนตอบแทนผู้อุปถัมภ์ด้วยการให้การจงรักภักดี และให้ความช่วยเหลือในด้านทรัพย์สินเงินทอง การให้ที่พักพิง ช่วยเหลือในการเคลียร์คดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อเกิดคดีขึ้นกับมือปืนเอง

3. ลักษณะการให้และการรับ

การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างมือปืนกับผู้อุปถัมภ์มีลักษณะการให้และการรับที่ไม่สมดุลกัน ผู้อุปถัมภ์จะให้ทางด้านทรัพย์สินเงินทองมากกว่า และในทางกลับกันมือปืนจะตอบแทนด้วยการให้ความจงรักภักดี และให้ความคุ้มครอง การแลกเปลี่ยนดังกล่าวจะดำเนินอยู่ตราบไคที่มือปืนและผู้อุปถัมภ์ยังเห็นความสำคัญของทั้งสองฝ่าย หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหมดความสำคัญ การแลกเปลี่ยนดังกล่าวก็จะหมดไปในทันที กล่าวคือ มือปืนต้องการความช่วยเหลือคุ้มครองจากผู้อุปถัมภ์ ทั้งทางด้านทรัพย์สิน เงินทอง ที่หลบซ่อน ต้องการให้ช่วยวิ่งเต้นเคลียร์คดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ผู้อุปถัมภ์ต้องการการคุ้มครองชีวิต ต้องการคะแนนเสียงช่วงเลือกตั้ง แต่สิ่งที่ไม่สมดุลกันคือ มือปืนต้องแลกเปลี่ยนตอบแทนผู้อุปถัมภ์ด้วยอิสรภาพและชีวิตเป็นเดิมพัน แต่อย่างไรก็ตามหากฝ่ายใดหมดความสำคัญหรือไม่สามารถตอบแทนความต้องการแต่ละฝ่ายได้ ความสัมพันธ์ระหว่างกันก็จะจบสิ้นลง ดังกรณีของบังที่ผู้อุปถัมภ์ให้ไปสังหารลูกน้องที่ล่วงรู้ความลับของผู้อุปถัมภ์มากเกินไป จนอาจเป็นผลเสียหายของผู้อุปถัมภ์และหมดความสำคัญแล้ว

4. ความถี่และระยะเวลาที่ได้มีความสัมพันธ์

เครือข่ายสังคมของมือปืนกับผู้อุปถัมภ์มีการเปลี่ยนแปลงเสมอ เนื่องจากมือปืนมีความสัมพันธ์กับผู้อุปถัมภ์หลายคนในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของมือปืนกับผู้อุปถัมภ์แต่ละบุคคลยังมีระยะเวลาในการมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในขณะที่หากความสัมพันธ์มีระยะเวลายาวนานก็จะมีความรู้สึกผูกพันกับผู้อุปถัมภ์คนนั้นมาก หากมือปืนมีระยะเวลาห่างของความสัมพันธ์กับผู้อุปถัมภ์คนใดน้อยลง ความสัมพันธ์นั้นก็ค่อย ๆ เสื่อมลง ดังกรณีของเพชรที่มีความสัมพันธ์แนบแน่นกับผู้อุปถัมภ์ในจังหวัดปราจีนบุรีจนต่อมากลายเป็นคนสนิท ภายหลังจากเพชรถูกจำคุกในเรือนจำ ความสัมพันธ์ของเพชรก็ยังแนบแน่นอยู่ โดยเพชรสามารถไปขอความช่วยเหลือในด้านเงินทองจากผู้อุปถัมภ์ได้แม้จะไม่ได้ไปติดต่อด้วยตนเอง หากมีจดหมายหรือ

โทศัพทไปถึงผู้อุปถัมภ์ ผู้อุปถัมภ์จะตอบสนองทันที และในกรณีของโทนเช่นกัน เมื่อโทนต้องการความช่วยเหลือในด้านเงินทอง ก็สามารถขอความช่วยเหลือจากผู้อุปถัมภ์ได้ในทันทีที่ได้รับ การติดต่อจากโทน ซึ่งจากทั้งสองกรณีจะเห็นว่าความดีและระยะเวลาที่มีความสัมพันธ์มิใช่เป็น อุปสรรคในความสัมพันธ์ระหว่างมือปืนกับผู้อุปถัมภ์แต่อย่างใด

การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มของระบบอุปถัมภ์

ระบบอุปถัมภ์ มิใช่จะเน้นการแลกเปลี่ยนเชิงผลประโยชน์อย่างเดียว แต่ต้องมี อุดมการณ์ที่ช่วยจรรโลงความสัมพันธ์ไว้ด้วย คือ แนวคิดเรื่อง พระเดช-พระคุณ บุญคุณ ความ กตัญญู วาสนา บารมี ข้าสองเจ้า บ่าวสองนาย ไม้ซึก-ไม้มุง เป็นผู้น้อยคอยก้มประนมกร ฯลฯ ล้วนเป็นอุดมการณ์ที่ช่วยเสริมสร้างให้ความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์แบบไทยมีความมั่นคงทั้งสิ้น เพราะระบบอุปถัมภ์มีทั้งผลประโยชน์และอุดมการณ์ ระบบอุปถัมภ์จึงไม่ตายง่าย ๆ เพียงเพราะ สังคมได้เปลี่ยนเข้าสู่ระบบการผลิตสมัยใหม่มากขึ้น เรียกร้องให้คนต้องสัมพันธ์กันในเชิง พันธสัญญาและเชิงพาณิชย์ ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนที่เท่าเทียมกัน (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2539:171-172) สอดคล้องกับข้อมูลที่โทนและไซโยกล่าวไว้คือ การให้ความช่วยเหลือของผู้อุปถัมภ์ต่อไปจะไม่ได้อำนาจใจ แต่จะมีเงินมาทดแทนคือ หากจะให้ช่วยเคลียร์คดี ผู้อุปถัมภ์จะถามทันทีว่าจะจ่ายเท่าไร

ความสัมพันธ์แบบพันธสัญญาจะไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ที่ต่างฝ่ายต่างจะได้อรับ หากฝ่ายใดหมดผลประโยชน์ ความสัมพันธ์จะแปรเปลี่ยนไป เช่น กรณีของเพชรที่ถูกนาย ตำรวจระดับนายพลหลอกให้มามอบตัวในคดีฆ่าเทศมนตรีตาย โดยจะให้ความช่วยเหลือเพชรใน คดีดังกล่าว และเพชรไม่ได้กระทำ จึงหวังว่าจะไม่ถูกดำเนินคดี เมื่อเพชรเข้ามามอบตัวกับนายตำรวจ คนดังกล่าว เพชรกลับได้รับการแจ้งข้อหาคดีฆ่าอีกคดีหนึ่ง ส่งผลให้เพชรถูกจับดำเนินคดีและต้อง โทษอยู่ในเรือนจำ ภายหลังเพชรทราบว่าถูกหักหลัง ขณะที่นายตำรวจผู้นั้นกลับได้รับความดีความ ชอบในการติดตามจับกุมเพชรไปลงโทษ

ระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่

ความสัมพันธ์ระบบอุปถัมภ์จะเปลี่ยน ไปจากสังคมแบบประเพณีที่มีความผูกพันกัน อย่างใกล้ชิด เป็นความสัมพันธ์ในเรื่องของเศรษฐกิจ(ทรัพย์สิน) รวมทั้งเปลี่ยนแปลงไปจากพื้นฐาน ความสัมพันธ์ที่มีอยู่ คือ มีพื้นฐานจากข้อผูกพันทางด้านศาสนา สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ไปสู่ความสัมพันธ์ที่มีลักษณะพึ่งพาอยู่กับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้

ในหมู่บ้านที่มีลักษณะเป็นแบบ “ประเพณี” มากๆ นั้น ความสัมพันธ์ของผู้อุปถัมภ์กับผู้รับอุปถัมภ์ของตบยังมีความผูกพันกันด้วยสายใยต่าง ๆ (multi-stranded) ที่ต่อมาได้กลายเป็นความสัมพันธ์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงและเป็นรูปแบบข้อตกลงสัญญามากขึ้น เบ็ชชเต็ด (Bechstedt) ได้เน้นว่า “ความผูกพันระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ในชนบทไทยปัจจุบันดูเหมือนว่ายังคงมีปรากฏอยู่โดยทั่วไปหรืออาจจะมีเพิ่มมากขึ้นด้วยซ้ำในพื้นที่ที่มีการแทรกแซงทางเศรษฐกิจแบบตลาด (market-type economy) ซึ่งนับเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกของกลุ่มผู้นำท้องถิ่นสามารถเข้าไปผูกขาดกิจการใหม่ ๆ โดยอาศัยทรัพยากรและอิทธิพลที่มีอยู่อย่างเหลือเฟือของตน” (Bechstedt อ้างในอมรา พงศาพิชญ์ และ ปรีชา คุวินทร์พันธ์, 2539:273-274)

การศึกษา

เรื่องการศึกษา เป็นอีกประการหนึ่งที่แนวโน้มการเป็นมือปืนรับจ้างจะลดลง หรืออาจจะพัฒนาการเป็นรูปแบบอื่น เนื่องจากปัจจุบัน เด็กได้รับการศึกษามากขึ้น เด็กมีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่จะประกอบอาชีพสุจริตและมีเกียรติยศ ศักดิ์ศรี มองไปสู่อนาคตในวันข้างหน้าที่คาดหวังว่าจะมีวิถีชีวิตที่ดีกว่า จึงไม่หันเข้าสู่อาชีพนี้ และไซโยกกล่าวย่ำว่าเด็กรุ่นปัจจุบันเท่าที่มีโอกาสพบปะจะไม่ค่อยทำตัวเป็นนักเลงเนื่องจากต้องเข้าสู่ระบบการศึกษา แต่จะหันไปหาสิ่งเสพติดประเภทยาบ้าหรือกัญชา แทน

ความเจริญของเทคโนโลยี

สังคมปัจจุบันมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง มีความเจริญมากขึ้น เช่น การขยายตัวของเมือง การก่อสร้างถนนหนทาง รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์การติดต่อสื่อสารของเจ้าหน้าที่ตำรวจพัฒนาก้าวไกลไปมาก ทำให้มือปืนรู้สึกลำบากในการทำงานเนื่องจากเมื่อปฏิบัติงานจะหลบหนีการจับกุมได้ยาก อีกทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสามารถ และศักยภาพในการสืบสวน สอบสวน ติดตามจับกุมและเครื่องมือที่ทันสมัยกว่าในอดีต

สรุป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาถึงเครือข่ายระบบอุปถัมภ์ของมือปืนรับจ้างที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดสมุทรฉะ ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีชื่อเสียงในเรื่องของมือปืนรับจ้าง เป็นจังหวัดที่อยู่ไม่ห่างจากกรุงเทพมหานครมากนัก และได้รับการกล่าวขวัญว่าเป็นเมืองคนดู ในอดีตความหมายของนักเลงของชาวจังหวัดสมุทรฉะนั้นแตกต่างกับความหมายของคนทั่วไป กล่าวคือนักเลงหมายถึง

คนจริง คนตรง รักความจริง ซื่อสัตย์ มีน้ำใจ รักความยุติธรรม จังหวัดสมุทรสาครส่วนใหญ่ออกอาชีพทางการเกษตรกรรมซึ่งต้องอาศัยแรงงานจากสัตว์เป็นสำคัญ ว่างจากฤดูทำนาสัตว์เหล่านั้นจะนำมาวิ่งแข่งเป็นการละเล่นประจำท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะที่แตกต่างจากที่อื่น นั่นคือ การแข่งวัวลาน ซึ่งจะมีการละเล่นหลังจากฤดูการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว การแข่งวัวลานยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดนักเลงและอาจพัฒนานำไปสู่การเป็นมือปืนในโอกาสต่อไป เนื่องจากการแข่งวัวลานต้องอาศัยความสัมพันธ์และความช่วยเหลือเหมือนการลงแขกเพื่อให้ชายพวกแต่ละสายช่วยนำวัวมาแข่งในการจัดการแข่งขันแต่ละครั้ง และมีการแลกเปลี่ยนความช่วยเหลือมีอีกฝ่ายจัดการแข่งขันก็จะได้รับความร่วมมือจากนายพวกที่นำวัวไปช่วยด้วย

เครือข่ายระบบอุปถัมภ์ของมือปืนรับจ้าง จะปรากฏชัดในสถานการณ์ที่มีการกระทำผิดกฎหมาย หรือสถานการณ์ทางการเมืองที่มีการแข่งขันกันระหว่างผู้มีอิทธิพลหรือผู้อุปถัมภ์ต่าง ๆ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาประวัติชีวิต (Life History) ของมือปืน จำนวน 5 ราย ในขณะที่เริ่มต้นเก็บรวบรวมข้อมูลมือปืนทั้ง 5 รายดังกล่าวยังมีชีวิตอยู่ในสถานที่ต่างกัน โดยมือปืน 4 คน คือ โทน ไชโย บัง และเพชร ถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำที่ต่างกัน ซึ่งต้องโทษในคดีฆ่าคนตายโดยเจตนาและไตร่ตรองไว้ก่อน และพยายามฆ่า ส่วนโผนได้พ้นโทษออกจากเรือนจำมาหลายปีแล้วและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านตามปกติ ภายหลังที่เก็บรวบรวม โผนก็ถูกยิงเสียชีวิตขณะที่อยู่ภายในบริเวณบ้านของตนเอง ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถติดตามผู้สังหารมาลงโทษตามกฎหมายได้

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิด เรื่อง ระบบอุปถัมภ์ ผู้ริเริ่มการศึกษาลักษณะสังคมไทยโดยใช้กรอบแนวคิดระบบอุปถัมภ์ คือ ม.ร.ว.อคิน รพีพัฒน์ ที่ศึกษาโครงสร้างสังคมไทยสมัยต้นรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2325-2416 และพบความจริงว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่มีการกำหนดสถานภาพของบุคคลลดหลั่นจากบนมาสู่ล่าง คือ โครงสร้างที่เน้นความแตกต่างระหว่างฐานะตำแหน่ง เมื่อเน้นความแตกต่างในระดับสูง-ต่ำของฐานะตำแหน่งหลัก จึงมีผลในการจัดระเบียบสังคม ในด้านพฤติกรรมความสัมพันธ์แบบผู้ใหญ่-ผู้น้อย หรือความสัมพันธ์แบบลูกพี่-ลูกน้อง และเป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความไม่เสมอภาคในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็ผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจการเมืองหรือสังคมก็ตาม ซึ่งความสัมพันธ์ในลักษณะนี้เองที่เราเรียกว่า ความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่ามือปืนในจังหวัดสมุทรฉรมมีพัฒนาการมาจากนักเลงที่ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ตลอดจนความมีชื่อเสียงในเรื่องของการเป็นเมืองคนดู การเป็นนักเลงที่มีความจริงใจ รักษาสิ่งจะ รักเกียรติ รักศักดิ์ศรี ชอบช่วยเหลือใจกว้าง กล้าได้กล้าเสีย อันเป็นปัจจัยส่งเสริมให้มีมือปืนเกิดขึ้นในสังคมของจังหวัดสมุทรฉรม แต่ในอนาคตมือปืนคงจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปจากเดิม เนื่องจากเด็กรุ่นใหม่มีการศึกษา หวังความก้าวหน้าในอนาคต ต้องการประกอบอาชีพที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ตลอดจนความเจริญทางด้านเทคโนโลยี มีการขยายเส้นทางคมนาคม การเดินทางสะดวกสบายขึ้น การพัฒนาทางด้านโทรคมนาคมทำให้การติดต่อสื่อสารสามารถทำได้รวดเร็ว เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสามารถในการติดตามสืบสวนสอบสวนติดตามจับกุมมือปืนได้ง่ายขึ้น เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้น ทำให้มือปืนมีความยากลำบากในการทำงานมากขึ้น อาจนำไปสู่รูปแบบใหม่ของการทำงาน เช่น การวางระเบิด โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ คือการควบคุมการสังหารในระยะไกล

อย่างไรก็ตาม แม้สังคมจะเปลี่ยนแปลงไป หากผู้อุปถัมภ์ยังมีการแข่งขันในการทำธุรกิจการเมือง หรือธุรกิจที่ผิดกฎหมาย มีความขัดแย้ง มีการหักหลัง การเอารัดเอาเปรียบ การพยายามแย่งชิงผลประโยชน์ระหว่างกันอยู่ อาชีพมือปืนรับจ้างก็จะยังคงดำรงอยู่ เพื่อให้ความคุ้มครองทางด้านความปลอดภัย และเป็นการแสดงถึงอำนาจบารมี และพลังของผู้อุปถัมภ์ ทั้งยังอาจใช้ข่มขวัญคู่แข่งทางด้านการเมืองและทางธุรกิจได้เป็นอย่างดี

กระบวนการเข้าสู่อาชีพมือปืนรับจ้าง

จากการศึกษาพบว่า มือปืนรับจ้างส่วนใหญ่เกิดจากครอบครัวชาวนาชาวไร่ มีฐานะยากจน ต้องต่อสู้ดิ้นรนช่วยเหลือครอบครัว ทำให้ได้รับการศึกษาน้อย เนื่องจากต้องออกจากโรงเรียนมาเป็นแรงงานช่วยเหลือครอบครัวทำมาหากิน จึงขาดโอกาสในการศึกษา ด้วยฐานะความเป็นอยู่ที่ขัดสน ไม่เอื้อให้มือปืนรับจ้างได้รับการศึกษา ประกอบกับครอบครัวมีพี่น้องหลายคน ต้องช่วยเหลือพ่อแม่ดูแลน้อง ๆ ที่ยังเล็กอยู่ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ได้รับการศึกษาน้อย

มือปืนรับจ้างจะเริ่มสะสมประสบการณ์ตั้งแต่ในวัยเด็กด้วยการมีนิสัยเกร เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่ม ชอบช่วยเหลือพรรคพวกเพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง การมีน้ำใจ ชอบการท่องเที่ยว ทำให้สามารถสะสมประสบการณ์ นอกจากนี้หากสิ่งของภายในหมู่บ้านสูญหาย ก็จะทำหน้าที่ติดตามสืบหานำกลับมามีเงินเข้าของได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว จนชาวบ้านให้ความเคารพเชื่อถือ และยกย่องใน

ความมีน้ำใจ ต่อจากนั้นมือป็นก็จะค่อย ๆ สะสมประสบการณ์ ตลอดจนชื่อเสียง และบารมี จนขยายไปสู่ตำบลใกล้เคียง จนเป็นที่ยอมรับของชาวบ้านทั่วไปในที่สุด

ความที่มือป็นเป็นคนใจนักเลง กล้าได้กล้าเสีย รักษาคำพูด ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อญาติพี่น้องหรือผู้ที่อ่อนแอกว่าถูกรังแก มือป็นก็จะทำหน้าที่ในการช่วยเหลือหรือสังหารบุคคลที่มาทำร้ายญาติพี่น้อง จนต่อมาต้องผันตัวเองเข้าสู่อาชีพมือป็นรับจ้าง

เมื่อมือป็นรับจ้างออกไปทำงานสังหารเหยื่อมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทำให้ต้องคอยหลบหนีการติดตามจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้นมือป็นจึงจำเป็นต้องหาผู้มีอิทธิพล หรือผู้อุปถัมภ์ ซึ่งมีอิทธิพลและบารมีเพื่อให้ความช่วยเหลือ ให้ที่หลบซ่อน ตลอดจนให้ความคุ้มครองในการหลบหนี การติดตามจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และคู่อริ หรือญาติพี่น้องของเหยื่อที่ติดตามไล่ล่ากัน นอกจากนี้มือป็นยังต้องพึ่งพาผู้อุปถัมภ์ในการติดต่อเคลียร์คดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หากมีการสืบสวนสอบสวนมาถึงตัวมือป็น ด้วยเหตุดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้มือป็นจำเป็นต้องหาผู้อุปถัมภ์และอยู่ในสังกัดของผู้อุปถัมภ์

ในขณะเดียวกัน ผู้อุปถัมภ์ก็มีความจำเป็นที่จะต้องหามือป็นมาให้ความช่วยเหลือในเรื่องของการคุ้มครอง ดูแลเรื่องความปลอดภัย รวมทั้งช่วยควบคุมคะแนนเสียงในช่วงที่มีการเลือกตั้ง ทั้งในระดับท้องถิ่น จังหวัด และประเทศ ซึ่งผู้อุปถัมภ์ส่วนใหญ่จะเป็นนักการเมืองที่มีอิทธิพล และมีอำนาจในการควบคุมกลไกของรัฐ อีกทั้งการที่ผู้อุปถัมภ์มีมือป็นมาอยู่ในความอุปถัมภ์ก็เป็นการแสดงถึงอำนาจและบารมี

มือป็นรับจ้างจากจังหวัดสมุทรสาครส่วนใหญ่จะมีผู้อุปถัมภ์หลายคนในเวลาเดียวกัน เนื่องจากจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาผู้อุปถัมภ์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งผู้อุปถัมภ์แต่ละรายมีอิทธิพลและบารมี ตลอดจนอาณาเขตไม่เท่ากัน เช่น การให้ที่หลบซ่อน การเคลียร์คดี การช่วยเหลือในเรื่องทรัพย์สินเงินทอง

อาวุธปืนที่ใช้ในการสังหาร ส่วนใหญ่นิยมอาวุธปืนขนาด .45 (11 มม.) ซึ่งถือว่าเป็นอาวุธสงครามที่มีอำนาจร้ายแรง มีประสิทธิภาพในการทำงานที่หวังผลได้เป็นอย่างดี ทำให้เป็นอาวุธที่มือป็นรับจ้างนิยมใช้กันอย่างกว้างขวาง หากมือป็นรับจ้างที่ผ่านประสบการณ์มาเป็นเวลานาน ก็พยายามที่จะเบี่ยงเบนประเด็นการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการติดตามจับกุม หากเข้า

หน้าที่ทราบว่าเป็นอาวุธปืนขนาด .45 ที่ใช้ในการทำงาน ก็จะพุ่งประเด็นการสืบสวนสอบสวน มาที่มือปืนรับจ้างจังหวัดสมุทรฉะ ซึ่งเป็นผลเสียดต่่มือปืน ดังนั้นมือปืนจึงพยายามหลีกเลี่ยงไปใช้ อาวุธปืนขนาดอื่นแทน เช่น .38 ลูกซอง เป็นต้น การที่พยายามเบี่ยงเบนประเด็นในเรื่องอาวุธปืน ทำให้หลายครั้งมือปืนทำงานไม่สำเร็จ และต้องกลับใช้มาอาวุธปืนขนาด .45 เช่นเดิม

มือปืนรับจ้างทุกคนจะมีอาชีพอื่นเสริมควบคู่ไปกับการเป็นมือปืนรับจ้างเพื่อไม่ให้เป็นที่สังเกตของเจ้าหน้าที่ตำรวจและบุคคลอื่นทั่วไป โดยมือปืนรับจ้างจะถือว่าอาชีพมือปืนรับจ้างเป็น อาชีพหลัก ส่วนอาชีพอื่นเป็นอาชีพรอง แต่มือปืนทุกคนจะไม่ยอมรับการที่บุคคลอื่นจะเรียกพวกเขาว่า “มือปืนรับจ้าง” นอกจากนี้ ความซื่อสัตย์ยังเป็นสิ่งที่มือปืนรับจ้างจากจังหวัดสมุทรฉะยึดถือ สืบต่อกันมา หากมือปืนถูกจับกุม และเมื่อถูกสอบสวน จะไม่มีการซัดทอดไปถึงผู้บงการ จากเหตุ ผลดังกล่าว จึงทำให้มือปืนจากจังหวัดสมุทรฉะมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของผู้อุปถัมภ์ และผู้เกี่ยวข้องในวงการ

อย่างไรก็ตามในอาชีพมือปืนรับจ้างทุกคนต่างยอมรับในจุดจบของอาชีพนี้ ว่าจะต้อง พบกับจุดจบใน 2 สภาพ คือ หากไม่ถูกจับกุมดำเนินคดีและต้องโทษในเรือนจำ ก็จะต้องถูกยิงเสียชีวิต ทั้งจากการทำงาน จากเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือการตามมาล้างแค้นของญาติพี่น้องหรือเหยื่อ มีมือปืนน้อยรายที่จบชีวิตจากโรคภัยไข้เจ็บ และผู้อุปถัมภ์หรือผู้มีอิทธิพลก็ไม่สามารถให้ความคุ้มครอง ดูแล มือปืนได้ในทุกเรื่อง

หากมือปืนรับจ้างคนใดต้องการผันตัวเองออกจากอาชีพนี้ ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้อง มี อาวุธปืนเพื่อใช้ในการป้องกันตัว จากการสังหารของคู่อริหรือญาติพี่น้องของเหยื่อ เปรียบเสมือน คนที่ขี่หลังเสือ หากจะลงจากหลังเสือก็นับเป็นการยากลำบาก จึงเป็นเหตุให้มือปืนต้องระมัดระวังตัว และมีอาวุธปืนติดตัวไว้ตลอดเวลา และผลสุดท้ายก็ต้องพบกับจุดจบดังสาเหตุที่กล่าวมาแล้ว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย